

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 53 0 P 072430 23 Rev
Sarajevo, 31.01.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Marijane Omerčaušević, kao predsjednice vijeća, Fatime Mrdović i Mustafe Šabića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja „ERO“ d.o.o. Čapljina, Doljani bb, koga zastupa punomoćnik Jerko Čilić, advokat iz Ljubuškog, protiv tužene REPUBLIKE HRVATSKE, Ministarstvo unutarnjih poslova, koju zastupaju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Gajeva 30A Zagreb, Republika Hrvatska, i punomoćnik Marko Rozić, advokat iz Mostara, radi zaštite prava vlasništva, naknade štete i isplate, vrijednost spora 33.276,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv rješenja Kantonalnog suda u Mostaru, broj 53 0 P 072430 22 Gž od 23.08.2023. godine, u sjednici vijeća, održanoj dana 31.01.2025. godine, donio je

R J E Š E N J E

Revizija se odbija.

Odbijaju se zahtjevi stranaka za naknadu troškova nastalih u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenim rješenjem broj: 53 0 P 072430 19 P od 13.05.2022. godine Općinski sud u Čapljini se oglasio nenadležnim za odlučivanje o predmetu spora, ukinuo sve provedene radnje u postupku i odbacio tužbu. Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka. Tužitelj je obavezan da tuženoj naknadi troškove postupka u iznosu od 907,00 KM, dok je preostali dio zahtjeva tužene za naknadu troškova odbijen kao neosnovan.

Drugostepenim rješenjem Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 53 0 P 072430 22 Gž od 23.08.2023. godine žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i prvostepeno rješenje potvrđeno.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija rješenje drugostepenog suda u cijelosti, zbog povrede odredaba parničnog postupka učinjene u postupku pred drugostepenim sudom i zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

Smatrajući da nije ispunjen propisani imovinski cenzus za izjavljivanje revizije iz člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku (dalje: ZPP)¹, revident predlaže da ovaj sud dopusti

¹ „Službene novine F BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

reviziju na osnovu stava 3. i 4. tačka 2. tog člana, da je usvoji, ukine pobijano rješenje i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje, odnosno da usvoji tužbeni zahtjev i obaveže tuženu da tužitelju naknadi troškove cijelog postupka. Zahtjeva naknadu troškova sastava revizije u iznosu od 1.465,50 KM, uvećano za 17% (PDV), i za 60% na ime zastupanja više osoba, te troškova takse na reviziju.

Tužena je u odgovoru na reviziju predložila drugostepenom sudu da istu odbaci kao nedozvoljenu ili odbije kao neosnovanu, i podnijela zahtjev za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.350,00 KM.

U konkretnom slučaju je ispunjen zakonom propisani uslov za izjavljivanje revizije iz člana 237. stav 2. ZPP, jer vrijednost pobijanog dijela drugostepene odluke prelazi propisani cenzus od 30.000,00 KM, pa je revizija dozvoljena.

Revizija je dozvoljena i na osnovu odredbe člana 254. stav 1. ZPP, iz razloga što se istom pobija rješenje drugostepenog suda kojim je postupak pravomoćno okončan.

Nakon što je ispitao pobijano rješenje u smislu odredbe člana 241. stav 1. u vezi sa članom 254. stav 4. ZPP, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se zabrani tuženoj da uznemirava tužitelja u izvršavanju vlasničkih prava na nekretnini označenoj u tužbi, da se naloži tuženoj da prestane preduzimati radnje i mjere kojima se fizički i verbalno onemogućava pristup i ulazak na predmetnu nekretninu trećim osobama - prolaznicima, kupcima, posjetiteljima tužitelja, te da se tužena obaveže da naknadi tužitelju materijalnu štetu koju je pretrpio u periodu od 22.03.2019. godine do 23.04.2019. godine, u iznosu od 33.276,00 KM.

Prema navodima tužitelja iznesenim u tužbi, radnju kojom tužena vrši uznemiravanje tužitelja i uzrokuje mu štetu, predstavlja donošenje odluke organa tužene kojom se ograničava pravo prelaska u državu Bosnu i Hercegovinu iz Republike Hrvatske u ulici Marka Marulića u Metkoviću bez posjedovanja pogranične propusnice za taj prelazak ili dozvole za jednokratni prelaz zajedničke državne granice, u smislu Sporazuma između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o pograničnom prometu potpisanog 19.06.2013. godine u Briselu. Dakle, radi se o vanugovornoj šteti, koju tužitelj tvrdi da je pretrpio zbog odluke koju je tužena donijela u vršenju vlasti na svojoj teritoriji.

Revident je u reviziji postavio pravna pitanja za koja smatra da je nužno dobiti odgovor Vrhovnog suda, a koja se odnose na stvarnu i mjesnu nadležnost suda u Bosni i Hercegovini za sporove iz osnova vanugovorne odgovornosti za štetu, i zaštitu prava vlasništva na nekretninama koje se nalaze u Bosni i Hercegovini, kada je druga država pasivno legitimisana u sporu.

Revident smatra da se pred stvarno i mjesno nadležnim sudom u Bosni i Hercegovini može voditi postupak protiv tužene, i da je odluka kojom se sud oglosio nenadležnim u ovom sporu zasnovana na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, zbog čega je ista nepravilna i nezakonita.

Prvostepeni sud je odluku kojom se oglasio apsolutno nenadležnim, ukinuo provedene radnje u postupku i odbacio tužbu, donio primjenom člana 16. stav 3. ZPP nakon što je tužena u odgovoru na tužbu iznijela prigovor suvereniteta i imuniteta strane države.

Suprotno navodima revizije, pravilno je drugostepeni sud prihvatio pravni zaključak prvostepenog suda da Republika Hrvatska, koja je u ovom predmetu tužena, uživa imunitet na koji se pozvala, i odbio žalbene navode tužitelja koji su se odnosili na primjenu odredbi člana 53., 55. i 56. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih država u određenim odnosima (ZRSZ)², u vezi sa članom 458. ZPP. Naime, odredbe na koje se tužitelj i u reviziji poziva odnose se na sporove protiv stranih fizičkih i pravnih lica koja ne uživaju sudski imunitet u smislu odredbe člana 25. ZPP, kojom je propisano da u pogledu nadležnosti sudova u Federaciji u postupcima u kojima je stranka stranac koji uživa pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, strana država ili međunarodna organizacija, važe pravila međunarodnog, a ne nacionalnog prava.

U konkretnom slučaju se radi o tome da se sud u Bosni i Hercegovini oglasio nenadležnim zbog činjenice da je tužena strana država koja se, s obzirom na prirodu spora, pozvala na svoj suverenitet i imunitet.

S obzirom da imunitet, kao neposredni izraz suvereniteta države predstavlja izuzimanje iz nadležnosti sudskih i drugih državnih organa druge države, obaveza suda je da u tom slučaju ne prihvati tužbu protiv druge države, koja ima pravo da u slučajevima u kojima je stranka odbije primjenu stranog prava, stranu sudsku nadležnost, vođenje postupka i prinudno izvršavanje sudskih odluka.

Zahtjev tužitelja se odnosi na otklanjanje posljedica odluke organa strane države, koje tužitelj navodno trpi u vidu uznemiravanja prava vlasništva tužitelja i materijalne štete. Budući da Bosna i Hercegovina nije ratifikovala nijedan međunarodni ugovor o pitanju sudskog imuniteta stranih država³, u ovom slučaju se imaju primijeniti međunarodni običaji i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava.

Prema pravilima međunarodnog procesnog običajnog prava, strana država uživa imunitet od suđenja u drugoj državi u pogledu postupanja u kojima se ta država javlja kao nosilac javne vlasti (teorija restriktivnog imuniteta). U ovom slučaju organ tužene je donio odluku koja se odnosi na prelazak državne granice sa Bosnom i Hercegovinom, u ulozi nosioca javne vlasti, odnosno nosioca suverenosti na vlastitoj teritoriji, zbog čega je isključena mogućnost da se tuženoj zbog toga sudi u Bosni i Hercegovini.

Budući da se u ovom slučaju radi o sudskom imunitetu države u građansko pravnom sporu, u kojem slučaju se sudski imunitet stranoj državi priznaje ako ona djeluje kao nosilac suvereniteta, odnosno kada su u pitanju akti javnog karaktera kao što je ovdje slučaj, proizlazi da je pobijana odluka drugostepenog suda donesena na osnovu pravilne primjene odredbe člana 16. stav 3. u vezi sa članom 25. stav 1. ZPP.

² Službeni glasnik BiH, broj: 53/10, Službeni list SFRJ broj: 43/82 i 72/82, Službeni list R BiH broj: 2/92 i 13/94.

³ Evropska konvencija o državnom imunitetu iz 1972. godine (Bazelska konvencija)

Imajući u vidu navedeno, reviziju tužitelja je valjalo odbiti kao neosnovanu, primjenom odredbe člana 248. ZPP.

Ovaj sud je odluku o troškovima postupka donio na osnovu odredbe člana 397. stav 1. ZPP u vezi sa članom 386. stav 1. i 387. stav 1. istog zakona, pa je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava revizije odbio iz razloga što tužitelj sa revizijom nije uspio, a zahtjev tuženog iz razloga što troškovi sastava odgovora na reviziju nisu bili potrebni radi vođenja parnice.

Predsjednica vijeća
Marijana Omerčaušević, s.r.